

постмодерністського феномену, висвітлити інтенцію щодо синтезу мистецтв, розглянути певні аспекти взаємодії естетичної теорії постструктуралізму та постмодернізму з явищами музичного мистецтва ХХ століття.

Список використаних джерел:

1. Барт Р. S/Z /Ролан Барт; [пер. с франц.].—М.: РИК Культура, Изд. Ad Marginem, 1994. — 303 с.
2. Барт Р. От произведения к тексту / Ролан Барт. Избранные работы. Семиотика. Поэтика; [пер. с франц.].— М.:Прогресс, 1989.—С. 413-423.

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

***Василинка Марія Іванівна,**
старший викладач, кафедри теорії
та методики початкової освіти,
Мукачівський державний університет
vasulunkami@mail.ru*

Музичне мистецтво – це не тільки навчальний предмет в сучасному загальноосвітньому навчальному закладі, а й могутній засіб виховання, який має надати емоційного й естетичного забарвлення всьому духовному життю людини. У школі закладаються основи музичної культури. Навчаючи дітей співу, виховуючи в них активний, жвавий інтерес до музики, сповненої глибокого змісту, здатної пробудити в людині прекрасні піднесені почуття, школа має стати одним з осередків масової музичної культури в нашій країні. Своєю метою Д. Кабалецький зазначав, що на уроках музичного мистецтва вчителю потрібно навчити дітей любити й розуміти музику у всьому багатстві її форм і жанрів. Значну роль у цьому відіграє навчальний зміст і репертуар, але не тільки вони. Часто педагогам бракує знань повного арсеналу методів, специфічних саме у викладанні музичного мистецтва. Час невпинно йде вперед, змінюються державні стандарти, програми, трансформуються і методи навчання.

Аналіз педагогічної літератури свідчить, що зміни в освіті неможливі сьогодні без застосування на уроках сучасних методів навчання, які дають можливість розвивати активність, самостійність, творчий потенціал школярів. У дидактиці існує багато різноманітних підходів до виявлення сутності методів навчання, їх визначень, структури, що породжує проблему класифікації. Значний внесок у розвиток теорії методів навчання зробили Є. Голант, М. Данилов, Б. Єсіпов, М. Скаткін, М. Лернер, А. Алексюк,

Ю. Бабанський, В. Бондар, В. Паламарчук та ін. Через складну природу цього феномену, його багатофункціональність у дидактичній теорії не існує єдиної універсальної класифікації.

У загальній педагогіці науковці розрізняють методи навчання та виховання. Вони мають різну спрямованість. Методи навчання вирішують дидактичні завдання, методи виховання формують ціннісне відношення до буття. Музична педагогіка прагне до органічної єдності цих двох складових оскільки двоюкою є сама духовно-матеріальна природа музичної мови. Нова програма з музичного мистецтва дозволяє вчителю, спираючись на кращі зразки митців української та світової культури, розвивати здібності учнів сприймати, відчувати і розуміти чудове. На своїх уроках учитель формує різні компетенції учнів, готує їх до життя. І нові методи, які він використовує на уроці можуть допомогти йому в досягненні мети.

Дітям молодшого шкільного віку притаманне емоційно-образне сприйняття навколишнього світу, зазвичай вони не можуть швидко запам'ятовувати та відтворювати «суху» інформацію: наприклад, тексти віршів, пісень, слова ролей тощо. Саме тому уже кілька років поспіль педагоги активно використовують у роботі з дітьми ейдетіку, методи навчання якої спираються на образне мислення людини. Відтак учні успішно засвоюють інформацію, адже її сприймання відбувається кількома різними аналізаторами – слуховими, зоровими, тактильними тощо. Ейдети́зм (з давньогрецької – образ, зовнішній вигляд) – це різновид образної пам'яті на зорові враження, здатність пам'ятати і відтворювати образи предметів або явищ. Тож ейдетика – це і є, насамперед, уміння мислити по-дитячому, дивуватися і фантазувати, а отже бачити світ у яскравих фарбах. Найефективніше ейдетика «працює» саме під час засвоєння дітьми об'ємних інформаційних блоків – зокрема, текстів пісень та музичної грамоти. Для того щоб використовувати ейдетіку на уроках музики, необхідно заpastися різноманітними дидактичними матеріалами.

Піктограми – це нескладні рисунки або значки, у яких зашифровані певні слова. Можна зобразити у вигляді піктограм будь-який текст, який потрібно запам'ятати, – наприклад, слова пісні. Для цього потрібно діяти за таким алгоритмом: вигадати піктограми до слів пісні; зобразити піктограми на папері; пояснити дітям, яким словам пісні відповідають піктограми; запропонувати дітям за піктограмами відтворити слова пісні; попросити дітей заплющити очі, пригадати зображення піктограм та відтворити слова пісні по пам'яті.

Активувати можливості дитячої ейдетичної пам'яті на уроках музичного мистецтва можна за допомогою листівок зі звичайними зображеннями. На відміну від піктограм, вчителю треба вигадати та намалювати самому, підібрати готові листівки із зображеннями значно простіше. Однак для роботи з ними потрібна неабияка фантазія: щоб допомогти дітям засвоїти слова пісні, музичний керівник має вигадати міні-історії за «сюжетом» пісні та пов'язати ці міні-історії з листівками. Діти

асоціюватимуть певне зображення з конкретною міні-історією, а отже – й зі словами пісні.

Вивчати слова пісень або нотну грамоту можна за допомогою «казки-мультфільму», складеної за принципом розгортання послідовних асоціацій. Для цього кожне слово, яке потрібно запам'ятати, треба пов'язати з попереднім і наступним так невимушено, немов вони природно пов'язуються у фразу. У результаті з цих слів має вийти сюжет або розповідь – ланцюжок асоціацій. Ейдетика – це ціла наука. Не викликає сумніву те, що залучення деяких ейдетичних прийомів до освітнього процесу розвиває у дітей швидкість та систематичність розумових дій, уміння аналізувати, узагальнювати.

Таким чином, навчально - виховний процес в школі сьогодні повинен будуватися відповідно до потреб особистості та індивідуальних можливостей дітей, зростання їх самостійності й творчої активності. А ці зміни неможливі без застосування на уроках музичного мистецтва сучасних методів навчання та виховання, які ґрунтуються на діалозі, моделюванні ситуації вибору, вільному обміні думками.

Список використаних джерел

1. Гороховська Н. Цар музики / Н. Гороховська // Початкова освіта. - 2004. - № 11. - С. 20- 24.
2. Гумінська О.О. Уроки музики в загальноосвітній школі: Методичний посібник / О.О. Гумінська - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2007,с.135.
3. Рагозіна В. Особливості методики розвитку творчих здібностей молодших школярів / В. Рагозіна - Мистецтво та освіта. - 2004. - № 5. - С. 5 - 8.

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ РОЗВИТОКУ ОСОБИСТОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ У СИСТЕМІ МАН УКРАЇНИ

***Ващук Олена Василівна,**
кандидат педагогічних наук,
вчитель хімії та біології, керівник екологічного гуртка
ЗОШ I – III ступенів № 19 м. Житомира
Lena.Vashchuk.75@mail.ru*

Докорінні зміни парадигми науки та освіти викликані інтенсивними змінами усіх сфер життя, обумовлюють зростаючі вимоги до особистості, що ініціюють формування нових вимог та запитів суспільства до освіти. Надмірна інформатизація суспільства призводить до постійного інформаційного перенавантаження особистості, відтак існує об'єктивна

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>